

RAPORT DE CERCETARE ARHEOLOGICĂ PREVENTIVĂ OCNA SIBIULUI-CENTRUL CULTURAL, PIAȚA TRAIAN NR. 9

Adrian Nicolae Șovrea

Lucian Blaga University of Sibiu

nicolae.sovrea@ulbsibiu.ro

Ioan Marian Țiplic

Lucian Blaga University of Sibiu

ioan-marian.tiplic@ulbsibiu.ro

Abstract

Preventive archaeological excavations conducted in May 2021 at the Ocna Sibiului Cultural Center (Sibiu County, Romania) revealed structural remains of a modern-period building and evidence of repeated terrain leveling associated with the former bank of the Vișa River. Seventeen excavation units and three trenches documented brick and stone foundations, collapse layers, and complex stratigraphy reflecting multiple construction and reconstruction phases.

The most significant discovery was a Middle Bronze Age occupation level attributed to the Wittenberg culture. In excavation unit C13, a prehistoric complex (CX1) consisting of burnt clay (daub) and numerous ceramic fragments was identified within a 70 cm-thick cultural deposit. The feature was recorded at depths between 1.0–1.15 m below the present surface. Additional Wittenberg pottery fragments were recovered from adjacent contexts.

The excavation thus contributes both to the understanding of modern urban stratigraphy in Ocna Sibiului and to the identification of a previously undocumented Bronze Age settlement horizon in the area.

Keywords: Ocna Sibiului; Transylvania; preventive archaeology; Middle Bronze Age; Wittenberg culture; prehistoric habitation; Early Middle Ages pottery

Autorizație: nr. 501/17.10.2018

Perioada de desfășurare: septembrie-octombrie 2021

Colectiv: Prof.univ.Dr.habil. Ioan Marin Țiplic (responsabil științific), dr. Maria Emilia Țiplic (responsabil de sector), dr. Alexandru-Florin Cioltei (membru colectiv de cercetare), dr. Corina Hopârtean (membru colectiv de cercetare).

Autorizație de cercetare arheologică preventivă nr. 333/25.05.2021

Perioada de desfășurare: mai 2021

Colectiv de cercetare: dr. Ioan Marin Țiplic (responsabil științific), dr. Silviu Istrate Purece (responsabil de sector), dr. Alexandru-Florin Cioltei (membru colectiv de cercetare).

Introducere

Centrul Cultural Ocna Sibiului se află în partea de vest a Pieței Traian la nr. 9 în centrul orașului Ocna Sibiului la două imobile distanță de Primăria Orașului Ocna Sibiului. Săpăturile preventive s-au derulat cu ocazia punerii în aplicare de către Primărie a unui proiect de construcție a unui nou corp ce va fi în spatele Centrului Cultural din Ocna Sibiului într-un spațiu abandonat, inundat de vegetație, dar unde existase o clădire mai veche care în perioada comunistă a funcționat ca cinema. Datorită degradării, clădirea s-a prăbușit la începutul anilor 2000, locul a fost nivelat ca apoi să crească vegetație. Suprafața cercetată arheologic și viitoarea clădire are ieșire și pe strada Avram Iancu.

Au fost realizate 3 secțiuni (S1, S2, S3) și 17 casete. Secțiunile S2 și S3 au avut dimensiunile 2x6 m, S1 de 2x13,5 m. Cele 17 casete au variat în dimensiuni: C1 și C2 au fost de 6.10x2.70 m; C15 de 2.50x1.20 m, iar celelalte secțiuni C1-C14 și C16-C17 de 2.50x1.50 m.

Dimensiunile casetelor au fost determinate de faptul că s-a ținut cont de poziția gropilor cuzineților pe care constructorul urma să le sape în vederea ridicării stâlpilor construcției, iar dimensiunile secțiunilor au fost determinate de spațiul rămas necercetat în urma poziționării casetelor și acoperirea prin săpătură arheologică a terenului avut în vedere.

Rezultatele cercetării

S1–Trasarea a urmărit cercetarea arheologică a suprafeței centrale a zonei de interes unde va urma să se ridice clădirea. Constructorul nu avea nici o intenție de săpare a unei gropi, prin urmare pentru a câștiga timp în cea mai mare parte s-a folosit săparea mecanizată, ca finalitatea ei să se facă manual.

Săpătura s-a realizat pe o suprafață de 13.50x2 m însumând 27 m², mecanizat și parțial manual. Săpătura a evidențiat fundațiile a trei ziduri. Adâncirea s-a produs până la steril, un lut galben, aflat la o adâncime de -2.50 m față de punctul zero în partea vestică a secțiunii și la -2.84 m față de cota zero partea estică a secțiunii între fundația centrală și cea de est descoperite *in situ*.

Stratigrafia profilelor arată trei straturi. Primul este umplutură formată din pietriș cu materiale de construcție (cărămidă, mortar). Un al doilea strat de pământ negru cu fragmente ceramice și în final sterilul un pământ lutos de culoare galbenă. Apar câteva gropi în profil ce arată un pământul negru ce s-a amestecat cu fragmente de cărămidă și de mortar.

Talpa fundațiilor este la -2.46 m față de punctul zero pentru fundația dinspre profilul vestic, și la -2.13 m și -2.27 m pentru fundația centrală. Fundația dinspre profilul estic la -2,34 m față de punctul de zero.

În secțiune a ieșit un vas de mici dimensiuni din preistorie, epoca bronzului, cel mai probabil cultura Wietenberg. Dimensiunile vasului: h=8.8 cm; dg=5.8 cm; d.f.=4.7 cm; d. pântec= 7.5 cm. Culoarea vasului, atât pe interior cât și pe exterior, este una gri-cenușiu cu angobă negricioasă care se exfoliază. Arderea este reducătoare, iar grosimea pereților este de aprox. 0.4-0.5 cm. Vasul a fost găsit lângă fundația a doua, centrală din secțiune, în partea de est, în pământ negru, la o adâncime de -150-160 cm față de nivelul actual.

S2– Secțiunea, ca și S3, a fost trasată la marginea de est a suprafeței cercetare, fiind paralele și lipite de bordura actuală a trotuarului public al străzii Avram Iancu. Ambele secțiuni sunt perpendiculare pe această bordură. Secțiunile nu sunt pe același ax cu clădirea actuală a Centrului Cultural și cu celelalte casete și din această cauză pe planul general cele două secțiuni par a avea o formă „trapezoidală”, însă ambele au fost trasate perpendicular pe bordură. Cele două secțiuni (S2 și S3) par în contrast cu celelalte casete.

Stratigrafia este simplă arătând un nivel de pietriș pentru nivelare, urmat de un nivel de umplutură și sterilul, un pământ galben lutos. Umplutura conține pietriș, cărămidă, bucăți de beton și piatră. Adâncimea maximă a fost de -2.76 m față de punctul zero.

S3 – Secțiunea a fost trasată paralele față de S2 la o distanță de 2.40 m. Stratigrafia este la fel ca la S2: un nivel de pietriș pentru nivelarea suprafeței, alt nivel de umplutură, urmat de stratul de lut galben steril. Adâncimea maximă a fost de -2.80 m față de punctul zero.

C1 – caseta are dimensiunile 5.70x2.50 m. Caseta a fost trasată în partea de nord a suprafeței cercetate. Rezultatele au dezvăluit o stratigrafie pe mai multe nivele cu umpluturi petrecute de-a lungul timpului și din cauză că partea de nord a zonei cercetate a fost malul care ducea spre râul Vișa, aflat nu departe de zona cercetată, în toate casele de pe partea de nord straturile au coborât de la sud spre nord.

Stratigrafia profilului sudic al casetei arată existența unei fundații pe două nivele, care stă pe pământ negru lutos. Prima fundație aflată între -2.60 și -1.70 m față de punctul zero este formată din cărămizi roșii de dimensiuni 20x6 cm. În partea de est al profilului avem cărămizi așezate în cant formând un arc sau boltă. Acestea cel mai probabil aveau rolul de a suporta apăsarea și greutatea clădirii prin forma sa de arc. Peste acesta avem un al doilea nivel al fundației formată tot din cărămizi, așezate ca la zidire una peste alta. Terenul a fost nivelat, cărămizile fiind acoperite cu pietriș.

Stratigrafia profilului nordic este formată din primul nivel de pietriș, urmat de o umplutură de cărămidă cu mortar, apoi pământ negru cu bucăți de cărămidă, pământ galben nisipos, umplutură de nisip cu pământ și bucăți de cărămidă cu pietre. Ultimul nivel este cel de pământ negru lutos.

În partea de est al profilului nordic avem o îndesire a straturilor cu o stratigrafie aparte: pietriș (nr. 3 în imaginea de la anexe); pământ negru cu bucăți cărămidă (5); pământ galben nisipos din nisip cu bucăți de cărămidă (2); pământ negru cu bucăți de cărămidă (3); pământ negru cu fragmente de cărămidă (6); un nivel de cărămidă (7); pământ galben nisipos din nisip cu bucăți de cărămidă (2); pământ negru cu bucăți de cărămidă (3); în final pământul negru lutos (9). Sunt mai multe gropi datorate cel mai probabil unor intervenții la fostul zid al clădirii. Stratigrafia acestui sector se vede cel mai bine pe profilul de est al C1.

Stratigrafia profilului vestic arată o dărâmtură a unei bolți peste umplutura de cărămidă cu pământ și un nivel de pământ negru cu fragmente de cărămidă. Umplutura și bolta căzută stau pe un nivel de pământ negru lutos tăiat înspre partea de nord a profilului de o altă umplutură de cărămidă cu pământ. Stratigrafia: pietriș (1); umplutură pământ cu cărămidă și mortar (2); pământ negru cu fragmente cărămidă (3); dărâmtură din cărămizi aflate în cant și lipite cu mortar din nisip galben (4); pământ brun amestecat cu fragmente de cărămidă (5);

dărâmată de cărămizi cu mortar de nisip galben (6); pământ negru lutos (8); în partea dreaptă a stratului 8 avem o umplutură de pământ cu cărămidă (7) ce arată o nivelare a terenului prin umplerea fostului mal al râului Visa.

Stratigrafia profilului estic arată un posibil contrafort sau zid de susținere a părții de nord a clădirii. În partea de est a profilului avem la -20-25 cm față de nivelul actual, sub stratul de umplutură cu pământ cu cărămidă și mortar (2) un „pinten” de cărămidă adânc de aprox. 1m ce este țesut cu fundația din profilul sudic; acest „pinten” stă pe un pământ negru lutos cu fragmente ceramice (10).

Adâncimea maximă a secțiunii este de -3.20 m față de punctul zero.

C2 – dimensiunile sunt 5.70 X 2.50 m. Caseta a fost trasat în partea de sud a suprafeței cercetate. Rezultatele au fost total diferite față de C1. Stratigrafia este împărțită pe trei nivele, ultimul fiind steril, lut galben. Au ieșit două fundații din cărămidă. Din păcate datorită lucrărilor cu mașini grele în apropiere de săpătură, una din fundații s-a prăbușit, provocând în același timp și căderi ale profilului sudic al C2.

Stratigrafia nu e complexă. Primul nivel e format din pietriș cu rol de nivelare a suprafeței după demolarea în anii '90 a vechii clădiri. Este urmat de un pământ negru cu fragmente de ceramică și bucăți de cărămidă. Fragmente ceramice sunt contemporane. Un al strat este de pământ negru pe alocuri cu piatră și fragmente ceramice din perioada medievală târzie sau modernă. Un al nivel de pământ negru cu fragmente rare de ceramică din preistorie, cultura Wietenberg. În final sterilul galben.

Adâncimea maximă a fost de -3.10 m față de punctul zero. La est de a doua fundație nu ne-am mai adâncit la maximum, ci doar am evidențiat zidul, adâncimea fiind de -1.10 m față de punctul zero. Talpa fundației 2 era la -1.45 m. La aceeași adâncimea era și talpa primei fundații din această casetă așa cum se poate vedea pe profil.

În sectorul vestic al profilului sudic s-a conturat o groapă cu lut ars de culoare maronie-gălbuie cu fragmente ceramice medievale târzii sau moderne. Groapa era în pământ negru lutos cu alocuri piatră și fragmente ceramice.

Profilul nordic al C2 este la fel ca cel al profilului sudic, în stratigrafie diferind doar adâncimile nivelelor. Mai întâi avem un nivel de pietriș depus pentru nivelarea suprafeței, urmat de un al doilea nivel împărțit în două sectoare: în sectorul estic al profilului avem pământ negru cu fragmente ceramice medievale târzii sau moderne cu bucăți rare de cărămidă. În sectorul vestic un pământ negru cu alocuri piatră și fragmente ceramice medieval târzii sau moderne. Un al treilea nivel în tot profilul de pământ negru lutos cu fragmente ceramice din preistorie, cultura Wietenberg.

Fundația zidului doi este la -0.96 m față de punctul „zero” și talpa la -1.35 m. Diferența față de profilul paralel fiind în ceea ce s-a mai păstrat din cărămidă la nivelul superior la călcare.

C3 – casetă de dimensiuni 2.5 x 1.5 m trasată în partea de vest a suprafeței cercetate. Înspre profilul de nord în cadrul casetei a apărut fundație de cărămidă, iar în profilul vestic o altă fundație ce este lipită de cea din profilul nordic formând un „L”. Adâncimile sunt diferite având tălpile fundațiilor la cea dinspre profilul nordic la -148 cm față de punctul „zero”, iar cea din profilul vestic la -104 cm față de punctul „zero”.

Pe fundul casetei la adâncimea de -172 cm față de punctul „zero” s-a conturat o groapă. În casetă a fost surprinsă doar o parte a acesteia, iar stratigrafia arată două nivele de umplere, cel de pe fund de aprox. 40 cm fiind din pământ lutos de culoare brun-închis și cu fragmente ceramice, urmat de un strat de pământ galben-lutos cu fragmente mici de cărămidă și cu bucăți de fier, de asemenea fragmente ceramice moderne. Deasupra gropii avem un pământ brun care conține oase de animale și fragmente ceramice moderne. Groapa este încadrată de pământ negru care avea fragmente ceramice.

C4 – caseta are dimensiunile de 2.5 x 1.5 cm. A fost dezvelită o fundație din piatră peste care a fost așezată cărămidă, iar fundație are o ușoară curbură. Adâncirea s-a făcut la nord de aceasta. Talpa fundației este la -177 cm față de punctul „zero” și la -72 cm față de nivelul actual. Observăm o coborâre în pantă spre zona de nord a suprafeței.

Stratigrafia profilului de nord arată mai multe straturi de umpluturi și dărâmături. Avem pe fundul gropii un strat de pământ negru lutos, apoi un pământ negru cu fragmente ceramice, urmată de o lentilă de nisip galben cu bucăți cărămidă. Următorul strat este format din pământ negru cu fragmente de cărămidă întrerupt de o lentilă cu nisip galben. Nivelele superioare sunt formate din umplutură de pământ cu cărămidă și fragmente ce țiglă căzute peste nivelul de pământ negru. Nivelarea s-a făcut cu pietriș nisipos și în final cu pământ amestecat cu pietriș, fragmente de țiglă și cărămidă.

C5 – dimensiunile castei sunt de 3.5 x 1.5 m. În urma cercetării avem în C5 conturarea legăturii între două fundații ce alcătuiau pereții și structura de rezistență a vechii clădiri. Fundația ce alcătuiește structura de rezistență este lată de 70 cm și adâncită la -80 cm față de nivelul actual și la -147 cm față de punctul „zero”. Aceasta are direcția V-E și s-a conturat în C3 parțial și în C5 complet. De aceasta sunt legate alte fundații perpendiculare, cum este și în acest caz unde observăm că fundațiile se Țes formând corpuri ale clădirii. Lățimea fundației este de 46 cm și se află la o adâncime de -90 cm față de nivelul actual și la -149 cm față de punctul „zero”. Fundațiile sunt din cărămidă prinse cu mortar, talpa lor este la -147-149 cm față de punctul „zero”, ceea ce arată că formau structura de rezistență a clădirii. Adâncimea casetei este la -208-211 cm față de punctul „zero”.

Stratigrafia casetei este simplă. Avem stratul superior de nisip cu bucăți de cărămidă și mortar galben, urmat de un strat negru cu fragmente ceramice. Steril nu a fost surprins deoarece spațiul casetei a fost limitat de fundația casetei și săpătura a devenit dificilă la adâncimi mari.

C6 – casetă deschisă pe partea de sud a suprafeței cercetate, prin urmare stratigrafia arată numeroase nivele de umplutură. Dimensiunile castei sunt 3.5x1.5 m, ca și C5. În urma investigației a rezultat fundația unei structuri de rezistență a vechii clădiri, alcătuită din cărămidă prinsă cu mortar, dar ridicată pe o structură de piatră prinsă cu mortar. Această structură de piatră alcătuiește talpa fundației. Faptul că această talpă se surprinde doar în partea de nord a zidului, dar nu și în partea de sud, a cărei talpă de cărămidă a vechii clădiri stă pe pământ negru lutos, poate arăta că structura de piatră a fost parte a unei mai vechi construcții. De asemenea se poate explica și prin faptul că ne aflăm în partea de nord a suprafeței unde apropierea de malul râului Vișa putea crea probleme în structura de rezistență a clădirii. Însă faptul că stratigrafia ne arată un nivel de prăbușire mai vechi, față

de cel actual, cel mai probabil clădirea a avut dimensiuni mai mici sau vechea clădire a fost construită peste una mai veche.

Stratigrafia arată 8 nivele. Primul nivel este alcătuit din nisip și pietriș cu fragmente de cărămidă fiind stratul de nivelare a suprafeței. Aceasta este urmată de un al doilea strat, care în profilul nordic, deci la nord de fundație, arată un nivel de pământ brun cu nisip galben și bucăți de cărămidă. Al treilea nivel stratigrafic este din pământ negru cu bucăți de cărămidă. Stratigrafia continuă cu un al patrulea strat împărțit în două sectoare unde secțiunea estică conține nisip galben, pietricele și mortar și secțiunea vestică conține nisip galben cu bucăți mari de cărămidă, pietricele și mortar. Sub acestea vine pământul negru (stratul cinci și șapte) care conține fragmente ceramice fiind despărțit de o lentilă de pământ negru cu mortar galben și pigment cărămidă. Fundul secțiunii arată un pământ negru lutos. Nu s-a ajuns la sterilul galben.

Fundația este adâncă de -86 cm față de nivelul actual și la -178 cm față de punctul „zero”. Lățimea fundației, doar a structurii din cărămidă prinsă cu mortar, cum este și la celelalte fundații, este de 58 de cm și aflată la o adâncime de -92 cm față de punctul „zero”. Decroșul din cărămidă, din alt tip de cărămidă, este lat de 22-28 cm și la o adâncime de -136 față de punctul „zero”, iar decroșul din piatră este de 26-28 cm și la o adâncime de -142 cm față de punctul „zero”. Altfel totalul fundației cu cele două decroșuri este de aprox. 108 cm. Groapa casetei este la o adâncime de -276 cm față de punctul „zero”.

Poziția casetei și lungimea acesteia au surprins și un nivel de „interior”, în sensul că în interiorul clădirii, mai exact sub ea, nu avem acele nivele de umplutură. Astfel la sud de fundație avem o stratigrafie simplă: un nivel de călcare actual format din pământ negru amestecat cu multă cărămidă și urmat de pământul negru cu fragmente ceramice (rare) și pe fundul casetei un pământ negru lutos mai tare.

C7 – dimensiunile castei sunt de 2.5x1.5 cm. Atât la C7 cât și la C9 fundațiile au fost surprinse pe centrul casetelor ceea ce nu a dat posibilitatea de a ne adânci la maximum. Stratigrafia este una simplă, formată din trei straturi: pământ negru cu bucăți de cărămidă și mortar galben nisipos; o lentilă de mortar galben nisipos; un nivel de pământ negru cu fragmente ceramice și pe fundul castei un pământ lutos negru-gălbui. Adâncimea casetei e de -1.80 m față de nivelul actual și la -252 cm față de punctul „zero”.

Fundația este din cărămidă lipită cu mortar și lată de 50 cm, aflată la o adâncime de -80-90 cm față de nivelul actual și la -155-165 cm față de punctul zero. Aceeași situație o întâlnim și în C9.

C8 – dimensiunile casetei sunt de 2.5x 1.5 m. Stratigrafia este complexă cu două nivele de dărâmături. De asemenea în săpătură a reieșit în profilul sud parte a fundației care se aseamănă la structură cu cea din C6.

Profilul nordic arată o stratigrafie pe 12 nivele. Primul strat este pământ brun afânat cu pietriș. Al doilea strat este format din pietriș, folosit pentru nivelarea terenului. Urmează un al treilea strat care conține dărâmătură din cărămidă ce era prinsă cu mortar alb. Un al patrulea strat din pământ negru cu bucăți mari de cărămidă și mortar alb din bucăți mari și destul de des în strat. Un strat cinci rezultat din dărâmătură de cărămidă cu mortar din nisip galben. Stratul șase (de asemenea straturile opt și zece) este din pământ negru și bucăți cărămidă cu urme de mortar alb despărțit în două locuri de o lentilă de pământ negru cu bucăți mici de cărămidă și urme de mortar alb (stratul șapte) și o altă lentilă din pământ negru cu mortar din

nisip galben cu mici fragmente din țiglă și pigment de cărămidă (stratul nouă). Un penultim strat (11) din lentilă din pământ negru cu pigment de cărămidă și urme de mortar alb. Ultimul strat (12) este din pământ negru cu fragmente ceramice. Caseta nu a putu fi săpată până la steril.

Profilul de sud este format din fundația vechii clădiri. Astfel stratul superior este un amestec de pământ cu pietriș pentru nivelare, urmat de un nivel de pietriș, apoi un strat de umplutură cu cărămidă, nisip și mortar din nisip galben. Urmează fundația, iar sub fundație avem un pământ negru cu fragmente ceramice.

Ceea ce s-a surprins din fundație în C8 este fundația de piatră. Deasupra fundației de piatră este un nivel de umplere din cărămidă cu nisip și mortar din nisip galben. Talpa fundației este la -130-140 cm față de nivelul actual și la -208 cm față de punctul „zero”. Adâncimea casetei este de -286 cm față de punctul „zero”.

C9 – dimensiunile casetei sunt de 2.5x1.5 m. Rezultatele săpăturii sunt asemănătoare cu cele din C7, casete paralele. Fundația de cărămidă lipită cu mortar a apărut pe centrul casetei. Stratigrafia arată trei nivele: cel superior din pământ negru cu fragmente de cărămidă și mortar galben nisipos; apoi un strat de pământ negru cu fragmente ceramice și în final un pământ galben-brun lutos.

Fundația are talpa la adâncimea de -90 cm față de nivelul actual și -155-165 cm față de punctul „zero” (diferența constă în lipsa unor cărămizi de pe fundație înspre profilul nord). Adâncimea maximă a săpăturii a fost de -180 față de nivelul actual și -230 cm față de punctul „zero”. Lățimea fundației este de 50 cm.

C10 – caseta are dimensiunile 2.5x1.5 cm. În profilul de sud a reieșit fundația vechii clădiri pe aceeași structură ca în casele C8, C6 și C4, anume talpa este din piatră, urmat apoi spre suprafață de un nivel al fundației dintr-o altfel de cărămidă, iar fundația propriu-zisă a clădirii, din cărămidă prinsă cu mortar nu a reieșit în conturul casetei. Sub talpa fundației este pământ negru cu fragmente ceramice.

Profilul de nord arată tot o stratigrafie complexă pe 9 nivele. Primul nivel este de pământ brun cu pietriș, urmat de un al 2-lea nivel din pietriș pentru nivelare. Al 3-lea strat este de dărâmatură din bucăți de cărămidă prinse cu mortar din nisip galben. Al 4-lea strat este din pământ negru cu bucăți de cărămidă, fragmente ceramice și urme de mortar alb. Stratul 5 este o dărâmatură din cărămizi prinse în mortar din nisip galben. Urmează un strat 6 format din pământ negru cu bucăți de cărămidă și urme de mortar alb. Stratul 7 este un nivel de dărâmatură din pământ brun cu mortar din nisip galben, cărămizi sfărâmate și urme de pământ negru. Stratul opt este un pământ negru cu urme de mortar alb și pigment de cărămidă și în final o lentilă din mortar din nisip galben și bucăți mici de cărămidă.

Profilul de est prezintă în linii mari aceleași straturi ca și în cel nordic. Profilele estice și vestice ale secțiunilor de pe partea de nord a suprafeței arată nivele stratigrafice în pantă rezultate în urma nivelării terenului și a suprafeței cercetate. Diferența de adâncime a straturilor dintre sectorul de sud și sectorul de nord al profilului estic constă între 40-70 cm. Straturile sunt aceleași: un nivel de pământ brun cu pietriș; urmat de stratul de pietriș; apoi pământ negru cu bucăți de cărămidă, fragmente ceramice și urme de mortar alb; stratul 5 este dărâmătura din cărămizi prinse cu mortar galben; stratul 6 este din pământ negru cu bucăți mici de cărămidă și urme de mortar galben; stratul 7 este un nivel de dărâmatură din pământ brun cu mortar din nisip galben, cărămizi sfărâmate și urme de pământ negru;

stratul 8 este un pământ negru cu urme de mortar alb și pigment cărămidă; o lentilă din pământ negru cu bucăți de cărămidă fragmentate și urme de mortar galben este stratul 9; în final avem stratul zece din pământ negru și urme de var și fragmente ceramice pătrunse de o lentilă din pământ negru cu urme de var. Stratigrafia arată o groapă chiar deasupra fundației care conține fragmente de cărămizi sparte, pământ brun și mortar din nisip galben.

Profilul de est nu este cu mult diferit, în plus avem în zona fundației o groapă mare din pământ brun, nisip, bucăți cărămidă, mortar din nisip galben, pietre mari, bucăți beton și bucăți mari de cărbune.

Ce se vede din fundație sunt două nivele (față de cea din C6 unde avem trei nivele). Avem astfel nivelul de cărămidă diferit și nivelul de piatră. Talpa fundație este la aprox. -170 cm față de nivelul actual și la -268 cm față de punctul „zero”. Decroșul fundației de piatră începe la adâncimea de aprox. -115 cm față de nivelul actual și la -194 cm față de punctul „zero”. În timp ce cărămida este la aprox. -100 cm față de nivelul actual și la -170 cm față de punctul „zero”. Adâncimea secțiunii este la aprox. -210 cm față de nivelul actual și la -284 cm față de punctul „zero”.

C11 – Dimensiunile casetei sunt de 2.50x1.50 m. Stratigrafia este un relativ simplă: stratul actual de pământ brun cu pietre și fragmente cărămidă, apoi un strat de pământ negru cu urme de fragmente de cărămidă și cu fragmente ceramice; urmează un strat de pământ negru cu fragmente ceramice preistorice și sterilul, un pământ galben lutos. În profilul de vest a reieșit fundația de cărămidă prinsă cu mortar din nisip galben. Aceasta se afla la adâncimea de aprox. -70 cm față de nivelul actual și la -154 cm față de punctul „zero”. Fundația a reieșit la câțiva centimetri față de nivelul actual (-4-10 cm) și la -84 cm față de punctul „zero”. Adâncimea casetei este la -276 cm față de punctul „zero”.

În primul nivel de stratigrafie, până la -20 cm, au fost găsite fragmente ceramice moderne/contemporane. În următorul strat de pământ negru au fost descoperite fragmente ceramice preistorice, pe nivele: la -50-60 cm adâncime și la -90-100 cm adâncime.

C12 – dimensiunile casetei sunt 2.50x1.50 m. Întâlnim ca și casele C4, C6, C8 și C10 o stratigrafie complexă. Este caseta cu cea mai mare adâncime, într-un efort de a ajunge la sterilul de sub umpluturi, dar nu s-a putut întrucât a început să adune apă la adâncimea de aprox. 3 m de la nivelul actual de călcare.

Stratigrafia profilului nordic este formată din 11 nivele. Avem o groapă adâncă de -130-140 cm care împarte profilul în două sectoare până la adâncimea de -140 cm. Groapa este formată dintr-o umplutură de pământ brun și bucăți de țiglă, o umplutură de mortar din nisip galben și bucăți de țiglă și o umplutură de pământ brun gălbui cu bucăți de cărămidă și țiglă și mortar din nisip galben.

În sectorul vestic avem cele 11 straturi. Primul strat este format din pământ brun cu pietriș, fiind urmat de un al 2-lea strat din pământ brun închis, cu fragmente de cărămidă și țiglă. Al 3-lea strat este din nisip galben cu urme de mortar alb și fragmente de cărămidă. Stratul 4 este un pământ brun închis cu bucăți mici de cărămidă și urme de cărbune și de mortar alb. Al 5-lea strat este din pământ negru amestecat cu cărămizi sfărâmate. Stratul 6 este un nisip amestecat cu lut galben, urmat de stratul 7 cu un pământ negru amestecat cu lut galben și fragmente ceramice. Un strat format din pământ cu urme mici de cărămidă și fragmente ceramice este stratul al 8-lea. Penultimul strat 9 este un pământ brun închis cu

bucăți de cărămidă și urme de mortar nisipos galben cu urme de var alb. Stratul 10 este din pământ negru doar că pe alocuri este fie amestecat cu lut galben și fragmente ceramice cum e în sectorul vestic, fie sunt urme de var alb, urme de pigment de lut ars și fragmente ceramice sau amestecat cu un pigment de lut ars și fragmente ceramice.

Aceeași stratigrafie o avem și în profilele estic și vestic cu diferența că se surprinde sterilul galben, de aceea fundul casetei apare în trepte.

Adâncimea casetei este de aprox. - 3 m față de nivelul actual și -394 cm față de punctul „zero”, fiind cea mai adâncă secțiune. Nu s-a putut ajunge la steril pe toată suprafața, căci așa cum se poate observa în poze a început să se adune apă freatică.

C13 – Dimensiunile castei sunt de 2.50x1.50 m. Stratigrafia profilului estic este format din 6 nivele. Primul este pământ brun cu pietriș și bucăți de cărămidă. Al 2-lea este din pământ brun închis cu multă cărămidă și mortar din nisip galben. O lentilă din cărămizi sfărâmate desparte nivelul 4 de nivelul 5, cel din urmă fiind un pământ negru cu fragmente ceramice și în final stratul 6, un pământ negru cu fragmente ceramice și urme de chirpici/lut ars.

Stratigrafia profilului vestic este formată din pământ brun cu pietriș și bucăți de cărămidă. Următor de un strat împărțit în două, în care sectorul nordic este un pământ negru cu bucăți mici de cărămidă, pietre și fragmente ceramice, iar sectorul sudic din pământ negru cu urme de cărămidă și fragmente ceramice, dar și oase de animale. Urmează un strat de pământ negru cu fragmente ceramice și urme de chirpici/ lut ars. Straturile inferioare sunt din pământ negru cu fragmente ceramice și un pământ negru-gălbui lutos, sterilul.

Stratigrafia arată prezența chirpiciului, adică a unei vetre, ceea ce a reieșit într-adevăr. Astfel înspre profilul nordic în plan, observăm o aglomerare de chirpici sau lut ars cu multe fragmente ceramice. Complexul (CX1) se află în pământ negru fiind compus din bucăți mari de chirpici și fragmente ceramice de trei tipuri din preistorie, cultura Wientenberg. Așa cum arată sondajele din aceeași casetă înspre profilul sudic, sub stratul de cultură un avem CX1 vine un pământ negru care mai conținea câteva fragmente ceramice și apoi sterilul. CX1 se afla la -100-115 cm față de nivelul actual și la -190-195 cm față de punctul „zero”, într-un strat ce are 70 cm grosime. De asemenea în acest strat au fost găsite împrăștiate multe alte fragmente ceramice.

Adâncimea maximă a casetei a fost de -180 cm față de nivelul actual și -270 cm față de punctul „zero”.

C14 – caseta are dimensiunile 2.50x1.50 m. Stratigrafia profilului de nord arată o intervenție umană prin săparea în pământul negru lutos. Avem astfel stratul superior de nivelare format din pământ bun cu pietriș. Apoi avem o umplutură din două tipuri de materiale: în sectorul vestic o groapa este umplută cu pământ brun închis la culoare cu bucăți de cărămidă și de țiglă, mortar din nisip galben și urme de cărbune; sectorul estic are o umplutură de pământ brun cu pietre mari și pietriș, nisip și fragmente de cărămidă, de asemenea mortar din nisip galben și urme de cărbune. Sub umplutura din sectorul vestic avem o lentilă de var și sub aceasta pământ negru curat cu fragmente ceramice.

Stratigrafia profilului estic este formată din nivelul superior un pământ cu pietriș. Apoi un strat de nivelare cu pietriș amestecat cu pământ brun și bucăți cărămidă. Cea mai mare parte a profilului este o umplutură de pământ brun cu pietre mari și pietriș, nisip și fragmente de cărămidă, de asemenea mortar din nisip

galben și urme de cărbune. În profil înspre sud avem parte a unui zid din cărămidă căzut sau un pinten de fundație. Acest fragment de structură apare și în profilul de sud care arată că stătea în pământ negru. Astfel profilul de sud are un prim strat de pământ brun cu pietriș, apoi ca și în profilul estic un strat de umplutură de pământ brun cu pietre mari și pietriș, nisip și fragmente de cărămidă, de asemenea mortar din nisip galben și urme de cărbune; urmează două straturi de pământ negru, cel de sub al doilea strat având și fragmente ceramice. Stratigrafia aceasta se vede și mai bine în profilul vestic unde sub cele două straturi de nivelare de pământ cu pietriș și cărămidă, avem un strat mare de pământ negru, diferențiat în trei nivele datorită prezenței unor materiale de construcție. Astfel imediat sub al doilea strat pământul negru conține și fragmente mici de cărămidă, cărbune și fragmente ceramice. Ca apoi să vină un strat negru cu fragmente ceramice și înspre fundul caseteia un amestec de pământ negru și galben. De asemenea sub „mortor” avem galbenul steril așa cum se vede în profil.

Adâncimea casetei este de -210 cm de la nivelul actual și la -326-336 cm față de punctul „zero”.

C15 – este o casetă centrală pe suprafața cercetată în continuarea lui S1 și C1. Dimensiunile sunt de 2.40x1.20 m. Stratigrafia acesteia, așa cum se vede în general pe toate profilele, este simplă: un nivel de pământ negru cu pietriș, alt nivel de pământ negru cu fragmente de cărămidă, urme de mortar galben și fragmente ceramice, apoi un pământ negru cu fragmente ceramice și sterilul de lut galben. Înspre profilul de sud a fost surprinsă o fundație de cărămidă prinsă cu mortar. Talpa acesteia se află la adâncimea de -114 cm față de nivelul actual și la -208-217 cm față de punctul „zero”. Adâncimea totală a castei este de -272 cm.

C16 – dimensiunile casetei sunt de 2.50x1.50 m. Înspre profilul de sud a apărut fundație din cărămidă de -44 cm adâncime lipită de o altă fundație apărută în profilul est și cu talpa la -90 cm față de nivelul actual. Fundația dinspre profilul sud e la -150 cm față de punctul „zero”, iar fundația din profilul est e la -202 cm față de punctul „zero”. Stratigrafia este simplă. Profilul nord arată un nivel superior din pământ brun și pietriș, apoi un strat mare de pământ negru cu fragmente ceramice și sterilul din galben lutos. Fundul casetei este la -286 cm față de punctul „zero”.

C17 – caseta are dimensiunile 2.50x1.50 cm. În casetă avem o fundație în „L” apărută în marginea profilelor de est și de sud. În profilul de sud fundația este la adâncimea de -50 cm față de nivelul actual, iar în profilul de vest este la -120 cm față de nivelul actual. Față de punctul „zero” cele două fundații sunt la -114 cm pentru fundația din profilul sud și -210 cm pentru fundația din profilul vest. Adâncimea casetei este de -278 cm față de punctul „zero”, iar față de nivelul actual la -180 cm. Stratigrafia este simplă: un pământ negru cu pietriș, urmat de pământ negru cu fragmente ceramice și apoi sterilul galben lutos.

Concluzii

În urma cercetării arheologice au fost scoase la suprafață fundațiile vechii clădiri arătând poziționarea acesteia în teren. De asemenea, în urma cercetărilor efectuate s-a dezvăluit existența unui nivel de locuire din perioada preistorică cu artefacte din cultura Wietenberg.

Partea de nord a terenului a fost puternic nivelată, acesta aflându-se în apropierea râului Vișa. Nivelarea terenului s-a făcut în mai multe etape așa cum arată descoperirile arheologice.

În caseta C1, ca și în toate casele de pe partea de nord a terenului, avem nivele de dărâmături și de nivelare a terenului. În profilul de sud a rămas surprinsă o „boltă falsă” din cărămizi care sprijinea cel mai probabil un zid având rolul de disipare a greutateii clădirii pe suprafața de nord unde terenul a fost umplut și nivelat fiind malul râului Vișa, în prezent colmatat și traseul deviat câțiva metri mai spre nord.

În caseta C2 stratigrafia este diferită. După nivelul de umplutură rezultat în urma nivelării după prăbușirea vechii clădiri a urmat un pământ negru cu fragmente ceramice și apoi sterilul. Aceeași stratigrafie o întâlnim la toate casele de pe partea de sud a suprafeței cercetate, anume casele C3, C5, C7, C9, C11 și C13, ca și la cele centrale începând cu secțiunea S1 și continuând cu casele C15, C16 și C17. În acest grup de case au fost identificate fundațiile zidurilor vechii clădiri, acestea fiind surprinse fie în cadrul secțiunii (C2, C3, C4, C5, C7, C9, C15, C17, fie rămasă în profil în marginea casei (C11).

În casele de pe partea de nord a suprafeței, C4 și următoarele C6, C8, C10, avem marginea fostei clădiri ale cărei pereți stăteau pe fundații formate din piatră prinsă cu mortar și cu umplutură de fragmente de cărămidă și peste acestea s-a venit cu ridicarea fundațiilor de cărămidă. De asemenea aceste case, ca și C1, C12 și C14 arată un nivel de umplere a malului Vișei, umplere rezultată de-a lungul mai multor decenii. Râul Vișa se află acum la câțiva metri de suprafața cercetată. Această umplere și nivelare, precum și comaltarea cursului Vișei, a dus la realizarea vechii clădiri, dar și al altora de pe strada Avram Iancu. Acolo unde s-a putut adâncirea s-a făcut până la sterilul arheologic, dar s-a întâmplat și ca apa să înceapă să se adune în casetă împiedicând adâncirea maximă.

Stratigrafia de pe latura de nord a suprafeței arată două nivele de dărâmături, despărțite de pământ negru rezultat de la depunerile vegetale, un pământ cu urme de materiale de construcție. Astfel o clădire mai veche, de care se leagă și fundația de piatră cu o elevație de cărămidă, s-a intervenit la ea sau a fost demolată și reconstruită alta pe fundația celei vechi.

Însă în urma cercetărilor arheologice avem un nou sit la Ocna Sibiului, unul preistoric din perioada epocii bronzului, cultura Wietenberg. Ceramica a fost găsită în pământ negru fără alte materiale.

Anexe

Ocna Sibiului – Căminul Cultural. Imagine aeriană realizată cu drona din timpul săpăturilor cu S1 și casetele săpate până în acel moment.

Ocna Sibiului – Căminul Cultural. Imagine aeriană cu zona sitului și cele trei secțiuni.

Vas ceramic din S1 lucrat cu mâna.

A

B

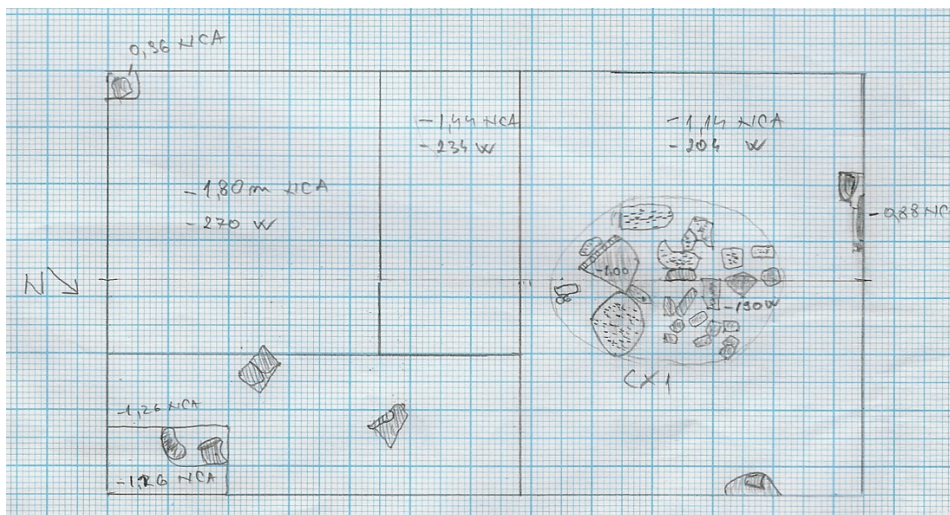

C

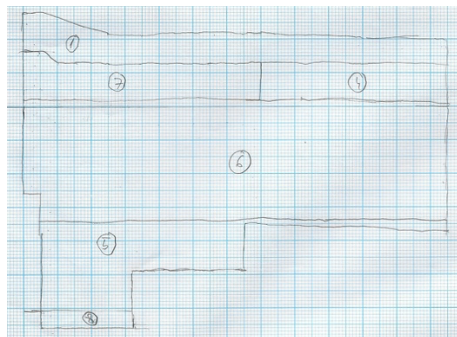
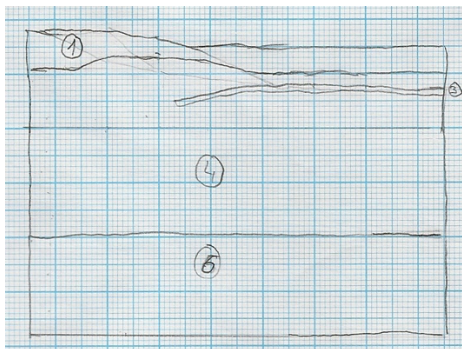
C13. A – vedere generală dinspre sud; B – vedere generală dinspre nord; C-
detaliu al complexului preistoric (CX1)

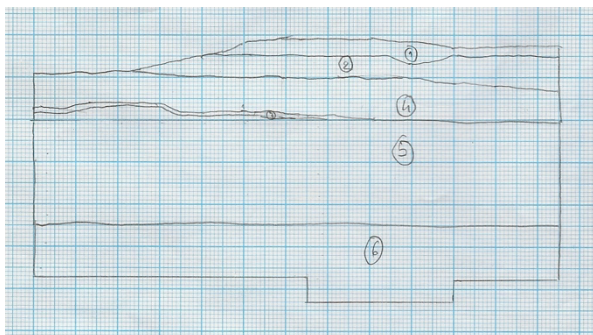

A
C13. A – detaliu al CX1; B – stratigrafia profilului vestic.

A
C13. A – plan general al casei.

C

C13. Desene profile: A- profil nord; B- profil est; C- profil vest. Legendă: 1 – pământ brun cu pietriș și fragmente de cărămidă; 2 – pământ brun închis, multă cărămidă și mortar din nisip galben; 3 – lentilă de cărămidă sfărâmată; 4 – pământ negru, fragmente mici de cărămidă, pietre, fragmente ceramice; 5 – pământ negru cu fragmente ceramice; 6 – pământ negru cu fragmente ceramice și urme de chirpici; 7 – pământ negru, urme de cărămidă, fragmente ceramice, oase; 8 – pământ negru amestecat cu lut galben.

A

B

C

D

E1

E2

F

G

C13. Ceramică din CX1.